

Oudejaarsavondpreek over Psalm 138,8: God maakt af waar Hij aan begint.

Voorzang: Gezang 1, 1 en 2

Votum en Groet

Zingen: Gezang 1, 3 en 4

Gebed om het licht van de Geest

Schriftlezingen: Psalm 138 en Romeinen 5,1-11

Zingen: Psalm 107, 19 en 20

Verkondiging van Psalm 138,8

Zingen: Psalm 138

Herdenking van hen die in het afgelopen jaar gestorven zijn.

Zingen: Gezang 397, 1. 3. 5 en 6

Dankzegging en voorbeden

Geloofsbelijdenis

Zingen: Gezang 304, 1 en 3

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

De HERE zal het voor mij voleindigen.

Dat is het slotwoord van een psalm vol uitbundige dankbaarheid.

De HERE zal het voleindigen.

De HERE voltooit het.

Hij maakt het af.

Hij maakt er een afgerond geheel van.

Waarvan?

Van mijn leven.

Van de geschiedenis van de wereld.

Immers, een mensenleven kan soms zo gebroken zijn.

En ook de geschiedenis lijkt in wezen een verzameling fragmenten zonder hechte samenhang.

Nu, de HERE zal het voleindigen.

De HERE voegt de brokstukken van het leven, van mijn leven samen.

Hij plaatst de fragmenten van de geschiedenis, die op zichzelf genomen geen zin en betekenis schijnen te hebben, in een zinvolle samenhang.

De HERE zal het voleindigen:

uw leven, mijn leven, de geschiedenis van de mensheid.

U zult het met me eens zijn: als dit waar is, dan is hiermee op deze laatste avond van het jaar een beslissend woord gezegd.

Een woord waarmee in wezen álles is gezegd.

Als de mensen van onze tijd in hun nood en onzekerheid,

in hun verwarring en angst,

bij al hun zwoegen en knoeien –

als de mensen van deze tijd dit woord eens mochten horen en verstaan!

Nu, wie gelooft, wie op de HERE vertrouwt, die zegt vanavond dit woord:

De HERE zal het voor mij voleindigen.

Maar een gelovige zegt het ook niet 'zomaar'.

Hij zegt het niet zonder aangevochten te worden.

Hij zegt het niet vanzelfsprekend.

Hij heeft het léren zeggen.

Hij heeft het misschien eerst gewoon nagezegd.

Nagezegd wat zijn ouders hem voorzeiden.

Wat later ook de kerk hem voorzei.

's Zondags in de kerk en door de week op catechisatie.

Hij geloofde de voorgezegde leer.
Zo begint elke gelovige.
En dat is goed.
Hoe zou het anders moeten?

Maar vroeg of laat komt in het leven van iedere gelovige de benauwdheid.
Bij de één sterker dan bij de ander.
Maar de benauwdheid komt.
Is het niet om eigen verdriet dan om dat van een ander.
Of om het lijden van de mensheid.
Het leven is nu eenmaal niet zonder benauwing en verdrukking.
Dat is het ook in het afgelopen jaar bepaald niet geweest.

En dan komt het er voor de gelovige op aan te blijven zeggen wat hem is voorgezegd.
Dan moet hij de uitspraak dat God onder alle omstandigheden te vertrouwen is tot een persoonlijke belijdenis maken.

De HERE zal het voor mij voleindigen, ook voor mij!

Nu, tot deze belijdenis is de dichter van Psalm 138 ook gekomen door de benauwdheid heen.
Zijn geloof is versterkt door een heerlijke ervaring, die hij had toen hij benauwd was.
Die ervaring brengt hij onder woorden in vs. 3:

*Ten dage dat ik riep, hebt Gij mij geantwoord.
Gij hebt mij bemoedigd met kracht in mijn ziel.*

Dat is zijn ervaring.
God heeft hem geantwoord.

Dat betekent nog niet dat hij het antwoord ontving, waarom hij bad.
God antwoordt niet altijd zó dat de benauwdheid wordt weggedaan.

Maar dán antwoordt Hij door ons moedig te maken met kracht in onze ziel.
Kracht om de benauwdheid te verdrágen.
Om er niet kapot aan te gaan, maar veerkrachtig te blijven.

En dat is op zichzelf al een bemoedigende ervaring geweest voor deze man.
Dat God hem rustig maakte midden in alle ellende.
Dat heeft zijn vertrouwen op God danig versterkt.
Hij heeft goed kunnen merken wat hij aan God heeft.
Zou hij dan ook de toekomst niet rustig onder ogen kunnen zien?
Ja, eigenlijk is het wel eens goed geweest dat hij in de moeite kwam.
Want nu weet hij wat zijn geloof, zijn band met God eigenlijk waard is.

Denk erom, broeders en zusters, zoiets kun je nooit een ander aanpraten.
Je kunt nooit tegen een ánder zeggen: *Wel eens goed voor je dat het moeilijk hebt.*
Dat kan degene die het moeilijk heeft alleen zelf maar zeggen.
Achteraf – als een persoonlijke ervaring.

Deze dichter zal het ongetwijfeld eens geweest zijn met Paulus.
We lazen in Romeinen 5 hoe Paulus roemt in verdrukkingen.
Op het eerste horen is dat maar een moeilijk woord.
Roemen in verdrukkingen...
Ga er maar aan staan!

Toch wekt Paulus daartoe op.
Waarom?
Nou, niet omdat verdrukking op zichzelf zo plezierig is.

Verre van dat!
Het is een kwelling!
Maar wel om de zegenrijke gevolgen die het hebben kan.
Verdrukkingen zijn een mogelijkheid om God te ervaren.
Ze zijn een testcase, een proef op de som of we God werkelijk gevonden hebben.
En wat we in zo'n benarde situatie aan Hem hebben.

Denk u eens in dat u een boot gekocht hebt.
En daar wil u mee de zee op.
Maar hoe weet u of die boot wel zeewaardig is?
Nu, dat weet u het beste wanneer u eens een flinke storm heb meegemaakt.
Op zichzelf is zo'n storm natuurlijk helemaal geen pretje.
Maar om de betrouwbaarheid van uw boot te doen blijken is hij nuttig.

Dan zeg je: *Die storm – ik hield mijn hart vast.*
Als dat maar goed gaat, dacht ik.
Ik had het niet meer.
Maar ik ben er achteraf toch ontzettend blij mee – met die storm!

Kijk, dan roemt u in die verdrukking.
Want de verdrukking, zegt Paulus, werkt volharding uit.
D.w.z. die storm laat zien dat de boot het volhoudt.
En de volharding bewijst de beproefdheid.
En de beproefdheid geeft hoop.
Als het deze keer goed ging mag u verwachten dat het een volgende keer ook waarachtig wel zal gaan.

Zo kan de ervaring van Gods nabijheid in momenten van grote spanning ons hoopvol stemmen ten aanzien van de toekomst.
En zo is de ervaring niet onvruchtbaar geweest.
Het heeft de dichter gebracht tot blijde gerustheid.
Als u zo'n ervaring hebt gehad, is het 't waard om die te onthouden.
Voor u zelf.
Of misschien ook voor een ander.

Toch is zo'n ervaring op zichzelf nog niet voldoende reden tot gerustheid.
Want God kan nu wel één keer of twee keer zijn bijstand hebben verleend.
Maar hoe zijn we er volkomen zéker van dat Hij het de volgende keer weer doet?
En daarna?
En telkens weer zal doen?
Kijk, een boot kan twee, drie stormen doorstaan.
Maar op den duur kan het toch heel goed een keertje fout gaan.

Inderdaad, ervaringen uit het verleden kunnen moed geven.
Maar ze zijn niet voldoende.
Dat weet de dichter ook wel.
En de grond waarop zijn geloofsvertrouwen ten diepste rust is dan ook niet zijn ervaring, hoe waardevol op zichzelf ook.
Maar ten diepste rust zijn vertrouwen op de goedertierenheid van God.

Dat is een kernwoord uit de Bijbel: *Gods goedertierenheid.*
Gods goedertierenheid is de spijker waar heel ons geluk en al het heil van de wereld aan hangt.
Gods goedertierenheid is het fundament waarop het gebouw van de nieuwe aarde steen voor steen wordt opgetrokken en onwankelbaar zal staan.
Gods goedertierenheid, dat is de liefde van zijn verbond.
Het is Gods trouw aan zichzelf.
En daarmee aan zijn schepping, het werk van zijn handen.
Het is de trouw aan zijn eens gegeven woord.

Gods goedertierenheid, dat is de heilige koppigheid van God.

Dat Hij er gewoon niet aan wil denken, geen seconde, om ook maar iets van wat Hij met liefde gemaakt heeft los te laten.

Gods goedertierenheid is tot in eeuwigheid.

Ja, dat is onze grootste zekerheid dat het helemaal goed komt.

De schepping, de mensheid, wij – u, jij, ik – we zijn een stuk van Hem zelf.

Wie denkt dat God dat zomaar verloren laat gaan die kent Hem nog niet.

Gods goedertierenheid, zijn verbondsliefde en -trouw is tot in eeuwigheid.

En ook hier zit de dichter van Psalm 138 op één lijn met Paulus.

Want eerst wijst de apostel in Rom. 5 op de hoop die je mag koesteren op grond van bemoedigende ervaringen van Gods aanwezigheid in verdrukkingen.

Maar dan wijst hij onmiddellijk op het duidelijkste bewijs dat God zo van ons houdt dat Hij ons niet zal loslaten, nl. de kruisdood van Christus.

Het kruis van Christus is het duidelijkste bewijs voor Gods goedertierenheid en zijn grondeloze barmhartigheid.

Grondeloos, d.w.z. er zijn eigenlijk geen gronden voor, geen redenen voor die barmhartige liefde.

Wij hebben tot die liefde geen enkele aanleiding gegeven.

Integendeel!

De mensen gedroegen en gedragen zich vaak als vijanden van God.

Dat God ons toch liefheeft, daarvoor heeft God, zoals onze gereformeerde vaders dat zeiden, redenen uit zichzelf genomen.

Niet in ons, maar in zichzelf vond Hij aanleiding om van ons te houden.

En kijk, dat maakt deze liefde ook zo zeker.

Want God verandert niet.

We kunnen verschrikkelijke dingen doen in ons leven.

Zo erg dat we niet alleen anderen tegenvallen, maar ook onszelf.

Maar Gods liefde verandert er niet van.

Natuurlijk vindt Hij het ook erg.

Maar het beïnvloedt zijn liefde niet.

Wie tot Hem komt met echt berouw zal vergeving ontvangen.

En als God uit grondeloze barmhartigheid zijn Zoon geofferd heeft toen wij nog vijanden waren, mogen we dan na de verzoening door de dood van zijn Zoon niet met nog groter zekerheid hopen dat Hij zijn werk aan ons zal afmaken?

Zijn we nu niet onschatbaar duur in zijn ogen?

Immers gekocht met het onschatbaar kostbare bloed van zijn eniggeboren Zoon?

Zal Hij het toelaten dat wij, duur betaalde mensen, onherstelbaar door het leven beschadigd worden?

Zal Hij juist niet uiterst voorzichtig met ons omgaan?

Ja, daar mogen we op vertrouwen!

Want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.

En daarom mag ieder van ons de dichter nazeggen: *De HERE, de God van het eeuwig verbond der genade, zal het voor mij voleindigen.*

Daar zit overigens ook een andere kant aan.

Want als de dichter dat zo tegen de HERE zegt, dan geeft hij daarmee toch ook aan dat volgens hem God dus nog niet klaar is.

Dat zijn werk nog niet af is.

Want hij kent nog niet het volmaakte geluk, dat eeuwig duurt.

Er is voor hem nog wat te wensen overgebleven.

En dat zegt de psalmist dan ook duidelijk.

En wij mogen het hem vanavond rustig nazeggen.
We hoeven onze ogen niet te sluiten voor wat er nog aan ons geluk ontbreekt.
We mogen rustig zeggen dat God ons in het afgelopen jaar nog niet afdoende heeft geholpen.
Dat we nog niet definitief zijn verlost.
Dat mag u rustig zeggen.

Het komt er alleen wel op aan hoe.
Het kan op verschillende manieren.
Het kan zoals de dichter het deed.
Maar ook anders.

Stel u voor een jong stel, dat pas getrouwd is.
Ze beginnen nog maar net en er zijn nog veel dingen die hen ontbreken.
Het is een beetje een gedateerd voorbeeld, want ik heb niet de indruk dat veel stelletjes vandaag nog zo beginnen.
Maar goed, dit stel heeft alles nog lang niet voor elkaar.

Na een maand of wat ontvangen ze gasten die natuurlijk het hele huis willen zien.
Nu kunnen ze tegen die gasten zeggen: *Och, je ziet wel, het is eigenlijk nog niet veel.*
We hebben nog niet eens een magnetron of een vriezer.
We hebben zelfs lang geen meubels genoeg.
En als je wilt komen logeren – nou ja, het mag wel hoor – maar kijk maar: er ligt nog niet eens vloerbedekking in de logeerkamer.
Trouwens, we hadden ook nog geen geld voor een goed logeerbed.
En hoe het er allemaal komen moet, we hebben er maar een zwaar hoofd in.

Kijk, dat stel somt naar waarheid op wat ze niet hebben.
Maar ze doen het een beetje klagerig.

Het kan echter ook anders.
Ze kunnen ook tegen hun gasten zeggen:
Sorry hoor, dat je wat ongemakkelijk moet zitten in onze kringloopstoeltjes.
Maar het is de bedoeling dat er t.z.t. een mooi bankstel komt.
En ja, op de logeerkamer is het inderdaad een beetje behelpen.
Maar kom over een tijdje nog maar eens terug.
Je moet maar denken: we beginnen nog maar pas.
Maar je zult zien, het komt dik in orde.

Nu, zo kijkt de dichter tegen de dingen aan.
Hij zegt: *de HERE heeft me enorm geholpen.*
En nu weet ik wel: er is nog voldoende narigheid over.
Maar je moet maar zo denken: de HERE is ook nog niet klaar!
Hij is nog bezig mij te verlossen.
Maar je zult zien: eens zal ik voorgoed van alle narigheid verlost zijn.
De wereld en mijn leven zijn nog niet compleet ingericht.
Maar de HERE maakt het vast en zeker af.

De HERE maakt het af.
Hij brengt tot een goed einde, waar wij geen kans meer toe zien.
Hij voltooit het werk dat ons ook dit jaar bij de handen afgebroken is.
De HERE kan het en Hij doet het.
Het kost tijd, jazeker.
Het duurt nogal even.
Inderdaad.

Maar de verlossing van zoveel mensen en de verlossing van de wereld waarin we leven is dan ook niet niks.
Het kwaad heeft zich ook wel diep, diep in de schepping ingenesteld.

En om het volledig te verwijderen en zo dat de schade minimaal is, daar heeft zelfs de machtige God heel wat tijd voor nodig.

Maar gelukkig is Hij niet aan tijd gebonden, zoals wij.
Hij wordt niet moe, ondanks het feit dat Hij al zoveel eeuwen bezig is.
Hij gaat ook in 2004 door met de wereld te verlossen.
Net zo lang tot het werk helemaal af is.
Dat werk dat voor ieder van ons uiterst persoonlijk geluk omvat.
Zodat we kunnen zeggen: *God zal het voor mij voleindigen.*
Maar dat tegelijk (zie vs. 4v) het heil van heel de wereld omspant.
Zodat alle koningen der áárde de HERE zullen loven en zullen zingen van des HEREN wegen.

Maar knapt God alles zo voor ons op dat wij niets meer hoeven te doen?
Kunnen wij in onze luie stoel rustig afwachten tot de HERE klaar is?

Nu, als we dat doen geven we daarmee te kennen dat de verlossing van ons en onze wereld ons in wezen niet zoveel interesseert.
Maar stel u voor dat u een huis laat zetten.
Zou de bouw u niet meer interesseren als de aannemer eenmaal begonnen is?
U hebt er toch belang bij dat het opschiet?
En als u merkt dat de werklui maar een beetje rondhangen zou u niet nog dezelfde dag bij de aannemer op de stoep staan om er werk van te maken?
Het gaat toch om úw huis?

Wel, zijn wij niet net zo betrokken bij wat de HERE doet?
Soms houden we ons hart vast omdat het lijkt of Hij ons helemaal vergeet.
Dat Hij de dingen half af laat.
Soms denk je dat het helemaal fout gaat.
Want jouw leven of dat van een broeder of zuster, van de kerk of van de wereld gaat steeds minder lijken op het leven zoals dat door God bedoeld is.

Nu, dan kan het toch niet anders of wij staan regelmatig bij God op de stoep.
En we zeggen: *HERE, laat niet varen het werk van uw handen!*
Verlaat niet wat uw hand begon.
Houdt er niet halverwege mee op, zoals wij dat vaak doen.
Vergeet ons niet, maar maak uw werk af.

En in dat bidden zijn we het drukste met de dingen van het leven bezig.
Dan zeggen we: Heer, alle dingen zijn in uw handen.
Dat geloof ik!
Maar mag ik U daaraan herinneren?
Want ik zou zo ontzettend graag willen dat u ze tot een goed einde brengt.
Als het kan vandaag nog!

En dan hebben we een bijzonder goed argument.
Dan herinneren we God eraan dat heel de geschapen werkelijkheid toch zeker niet het werk is van de duivel.
En toch zeker niet het werk van ons mensen.
Maar dat 't het werk is van zijn eigen handen, waar Hij al zoveel tijd, ja zelfs het bloed van zijn eigen Zoon aan gespendeerd heeft.

En met dit gebed kunnen we dan rustig alles in zijn warme aandacht aanbevelen.
Want *God is getrouw, zijn plannen falen niet...* AMEN.

31-12-2003